

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๒๑๑.๕/๘๖๓๑๗

กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

สำนักเลขานุการ	วิ. 4 222
รับที่	7065
รับที่	30
วันที่	2558

สวค. 30 มี.ค.
วันที่ 30 มี.ค.
เวลา 13.40

๒ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง โครงการพุทธอุทยานโลก เถลิงพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ภาพถ่าย“พระพุทธทวารวดีศรีปราจีน สิริธรโลกนาถ” จำนวน ๑๐๐ ชุด
๓. รายงานแผนแม่บทการออกแบบสถาปัตยกรรมและแผนแม่บทการออกแบบ
โครงสร้างพื้นฐาน “พุทธอุทยานโลก (World Buddhist Park)” จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงมหาดไทย ขอเสนอเรื่อง โครงการพุทธอุทยานโลก เพื่อเถลิงพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ และรับเป็นโครงการของรัฐบาล โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) และ (๑๒) ทั้งนี้รองนายกรัฐมนตรี (พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ) กำกับการบริหารราชการกระทรวงมหาดไทย ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ โครงการพุทธอุทยานโลก เถลิงพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา มีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

จังหวัดปราจีนบุรีได้ขอให้กระทรวงมหาดไทยนำโครงการพุทธอุทยานโลก (World Buddhist Park) เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อให้เป็นโครงการเถลิงพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ ในการประชุมชาวพุทธนานาชาติ ระหว่างวันที่ ๑๘-๒๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เนื่องในวันวิสาขบูชาโลก ณ พุทธมณฑล และศูนย์ประชุมองค์การสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร ภายใต้การอุปถัมภ์ของรัฐบาลไทย ที่ประชุมเห็นชอบลงนามในแถลงการณ์ร่วมให้พุทธมณฑลเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก และให้จัดฉลองวันวิสาขบูชาโลกในประเทศไทยต่อไป ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นได้รับเป็นเจ้าภาพร่วมจัดการประชุมพระพุทธศาสนานานาชาติ ครั้งที่ ๗ เนื่องในวันวิสาขบูชาโลก ระหว่างวันที่ ๒๓-๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ณ ศูนย์การประชุมองค์การสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร ภายใต้หัวข้อ “การฟื้นตัวจากวิกฤตการณ์ของโลก ตามทัศนะชาวพุทธ” มีพระภิกษุสงฆ์และผู้เข้าร่วมสัมมนาจาก ๘๓ ประเทศทั่วโลก จำนวน ๑,๗๐๐ รูป/คน ที่ประชุมได้มีมติออกปฏิญญากรุงเทพฯ (Bangkok Declaration) รวม ๑๑ ข้อ ข้อที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งพุทธอุทยานโลก คือ

ข้อที่ ๖ ส่งเสริมการตระหนักรู้ ความเชื่อมโยงกันระหว่างพระพุทธศาสนา นิเวศวิทยา และทัศนคติที่ดีต่อธรรมชาติ อีกทั้งมีการลงนามสร้างเครือข่าย “พุทธนิเวศ”

ข้อที่ ๗ จัดสร้างพุทธอุทยานโลก โดยใช้กองทุนพุทธอุทยานโลก ที่จังหวัดปราจีนบุรี ประเทศไทย

๑.๑.๒ แนวความคิดเรื่อง “พุทธอุทยาน” มีนโยบายให้พระสงฆ์สามารถอาศัยอยู่ในป่า เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ศาสนาควบคู่กับการรักษาป่าและฟื้นฟูธรรมชาติ โครงการพุทธอุทยานโลก จังหวัดปราจีนบุรี มีรูปแบบแตกต่างไปจากพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ดังนี้

๑) การจัดตั้งโครงการพุทธอุทยานโลกให้เป็นโครงการที่ขยายต่อจากโครงการศูนย์กลางพุทธโลก ซึ่งตั้ง ณ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โครงการพุทธอุทยานโลกไม่ได้เป็นการสร้างวัด แต่เป็นการสร้างสถานที่ปฏิบัติธรรมของชาวพุทธทั้งระดับชาติและนานาชาติ ดำเนินการโดยรัฐบาลไทย และมีเครือข่ายเชื่อมโยงกับนานาชาติที่นับถือพระพุทธศาสนา มีศักยภาพในการเชิญให้คณะสงฆ์หรือชาวพุทธในประเทศอื่น ๆ แม้กระทั่งต่างนิกายทั้งเถรวาทและมหายานให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อให้เป็นศูนย์ประชุมสัมมนาพุทธมณฑลนานาชาติ

๒) การจัดสร้างศาสนสถาน และสถานปฏิบัติธรรมของนานาชาติ ควรดำเนินการที่พุทธอุทยานโลก จังหวัดปราจีนบุรี เนื่องจากต้องใช้พื้นที่ขนาดใหญ่ และเพื่อไม่ให้มีผลกระทบในด้านภูมิทัศน์สถาปัตยกรรมไทย ตลอดจนศาสนพิธีที่มีรูปแบบแตกต่างกันจากที่มีอยู่ในพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

๑.๑.๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีนโยบายและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้ว่า ที่พักสงฆ์ที่อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสมสามารถพัฒนาเป็น “พุทธอุทยาน” และเห็นว่าช่วงต้นเดือนธันวาคมเป็นช่วงเวลาเหมาะสมสมควรจะนิมนต์พระสงฆ์ที่พักอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ทั้ง ๖,๐๓๙ แห่งทั่วประเทศ มาร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา จึงได้จัดกิจกรรม ดังนี้

ในปี ๒๕๕๒ จัดทำโครงการพุทธอุทยาน พระสงฆ์ร่วมอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ เพื่อเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ มีกิจกรรมนิมนต์พระสงฆ์ที่พักอาศัยอยู่ในป่า ๖,๐๓๙ รูป จาก ๖๔ จังหวัด ทั่วประเทศ มาเจริญพระพุทธมนต์ถวายเป็นพระราชกุศล ระหว่างวันที่ ๑-๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา โดยพระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนผู้ร่วมงานได้นำผ้าป่ามาถวาย จำนวน ๕,๐๐๐ กอง และมีผู้ร่วมบริจาคเงินเป็นจุดเริ่มต้นจัดตั้ง “พุทธอุทยานโลก” ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้นำเงินฝากธนาคาร ชื่อบัญชี “กองทุนศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก” รวมยอดเงินพร้อมดอกเบี้ย ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ จำนวน ๘๒๓,๗๕๒.๘๓ บาท

ในปี ๒๕๕๓ จัดทำโครงการ ทำดีเพื่อแผ่นดิน พระสงฆ์ร่วมอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ มีกิจกรรมนิมนต์พระสงฆ์ที่ร่วมโครงการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ร่วมกับพระสงฆ์ในพื้นที่ป่าไม้และพระภิกษุสงฆ์ที่สนใจทั่วประเทศ จำนวน ๖,๐๓๙ รูป เข้าร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์ ระหว่างวันที่ ๑-๒ ธันวาคม ๒๕๕๓ ณ พื้นที่โครงการพุทธอุทยานโลก ป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำตกเขาอีโต้ จังหวัดปราจีนบุรี

๑.๑.๔ มีการจัดตั้งมูลนิธิพุทธอุทยานโลก จัดทะเบียนเมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๓ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิทักษ์ อนุรักษ์ รักษาฟื้นฟู ทรัพยากรป่าไม้ด้วยแนวคิด “พุทธอุทยาน” ส่งเสริมการศึกษาศาสนา ป่าไม้และธรรมชาติ เผยแพร่พุทธอุทยานทั้งในประเทศและต่างประเทศ และเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๓ กรมป่าไม้กับมูลนิธิพุทธอุทยานโลกได้จัดทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการจัดตั้ง “พุทธอุทยานโลก” ขึ้นในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน้ำตกเขาอีโต้ จังหวัดปราจีนบุรี หลังจากลงนามในบันทึกความร่วมมือแล้ว จนถึงขณะนี้มูลนิธิฯ ยังไม่มีการรายงานผลการดำเนินงานหรือกิจกรรมใด ๆ

/๑.๒ มติคณะรัฐมนตรี ...

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๓ กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอรายงานความก้าวหน้าการดำเนินโครงการพุทธอุทยาน พระสงฆ์ร่วมอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ให้คณะรัฐมนตรีรับทราบโดยสรุป ดังนี้

๑) โครงการพุทธอุทยานฯ ได้ดำเนินงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์การจัดงานเรียบร้อยแล้ว ในการดำเนินงานได้นิมนต์พระสงฆ์ จำนวน ๖,๐๓๙ รูป ที่ปฏิบัติศาสนกิจในพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศ มาร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์ถวายเป็นพระราชกุศล ระหว่างวันที่ ๑-๒ ธันวาคม ๒๕๕๒ ณ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา

๒) พระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนผู้ร่วมงานได้นำผ้าป่ามาถวาย และร่วมบริจาคเงิน มอบให้เป็นจุดเริ่มต้นการจัดตั้ง “พุทธอุทยานโลก” รวมยอดเงินพร้อมดอกผล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ จำนวน ๘๒๓,๗๕๒.๘๓ บาท

๓) การจัดตั้งพุทธอุทยานโลก มีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย องค์การภาคเอกชน ฯลฯ เพื่อให้การจัดตั้งพุทธอุทยานโลกเป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงได้มีการจัดตั้งมูลนิธิพุทธอุทยานโลก เพื่อเป็นหน่วยงานดำเนินการและบริหารจัดการโครงการฯ สำหรับเงินที่ได้รับจากการทำบุญถวายผ้าป่า กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะได้มอบให้มูลนิธิพุทธอุทยานโลก เพื่อเป็นเงินเริ่มต้นในการจัดตั้งพุทธอุทยานโลก ในการดำเนินงานกรมป่าไม้ และมูลนิธิพุทธอุทยานโลก รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้จัดทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือในการจัดตั้งพุทธอุทยานโลก

๔) การพิจารณาคัดเลือกพื้นที่เพื่อจัดตั้งพุทธอุทยานโลก ได้มอบให้กรมป่าไม้เป็นผู้รับผิดชอบพิจารณาพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการดำเนินการจัดตั้งพุทธอุทยานโลก

๑.๒.๒ คำสั่งของรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม)

๑) เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ จังหวัดปราจีนบุรี ได้นำเสนอรายงานแผนแม่บทการออกแบบสถาปัตยกรรมและแผนแม่บทการออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน “พุทธอุทยานโลก (World Buddhist Park)” ต่อรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) โดยนำเสนอถึงวัตถุประสงค์ สรุปความสำคัญและความเป็นมาเกี่ยวกับพุทธอุทยานโลกว่า ในการดำเนินโครงการพุทธอุทยานโลก จะต้องดำเนินการโดยรัฐบาล เนื่องจากจะเกี่ยวข้องกับหลายกระทรวง รวมทั้งจะต้องประสานกับนานาชาติที่นับถือพุทธศาสนา ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้เห็นชอบที่จะให้มีการนำเสนอโครงการพุทธอุทยานโลก เป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา โดยให้จังหวัดปราจีนบุรีเสนอเรื่องผ่านกระทรวงมหาดไทย เพื่อเสนอเรื่องเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและเสนอเรื่องต่อสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เพื่อเสนอต่อมหาเถรสมาคม

๒) เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๗ รองปลัดกระทรวงมหาดไทย รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้ว่าราชการจังหวัดปราจีนบุรี และผู้เชี่ยวชาญศิลปกรรมไทย วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ได้ขอรับนโยบายจากรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เรื่อง การดำเนินงานโครงการพุทธอุทยานโลก ซึ่งรองนายกรัฐมนตรีได้ยืนยันขอให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานที่นำโครงการพุทธอุทยานโลกเสนอคณะรัฐมนตรีให้เป็นโครงการของรัฐบาล เพื่อเป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา

/๑.๓ ผลการดำเนินการ ...

๑.๓. ผลการดำเนินการของจังหวัดปราจีนบุรี

๑.๓.๑ โครงการพุทธอุทยานโลก (World Buddhist Park) ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน้ำตกเขาอีโต้ ตำบลเนินหอม อำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี รู้จักกันทั่วไปในชื่อ “วนพุทธอุทยาน เขาอีโต้” จังหวัดปราจีนบุรีได้ยื่นคำขอเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าน้ำตกเขาอีโต้ ตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ จำนวน ๘ แปลง เนื้อที่รวม ๖๘-๑-๑๑ ไร่ เพื่อดำเนินงานตาม โครงการพุทธอุทยานโลก เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๖ กรมป่าไม้โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้อนุมัติให้จังหวัดปราจีนบุรีเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าสงวน ป่าน้ำตกเขาอีโต้ เป็นระยะเวลา ๓๐ ปี ตั้งแต่วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๘๖

๑.๓.๒ ได้จัดสร้างพระพุทธรูปโลกาวิทูรมหาเมธีนารท ประดิษฐาน ณ พุทธอุทยานโลก ขณะนี้ดำเนินการแล้วเสร็จ เป็นพระพุทธรูปปางนาคปรก ลักษณะพุทธศิลป์สมัยทวารวดี ขนาดใหญ่หน้าตัก กว้าง ๑๔.๙ เมตร ความสูง ๓๔ เมตร จำลองแบบมาจากพระพุทธรูปโบราณค้นพบ ณ อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานนามว่า “พระพุทธรูปทวารวดี ศรีปราจีน สิริธรโลกนาถ” มีความหมายว่า “พระพุทธรูปที่รุ่งเรืองแห่งทวารวดี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสถาปนาไว้ประจำเมืองปราจีนบุรี” และพระราชทานพระราชนุญาตให้เชิญอักษร พระนามาภิไธย “สธ” ประดิษฐานที่ผ้าทิพย์

๑.๓.๓ จังหวัดปราจีนบุรีมีความต้องการที่จะให้การขับเคลื่อนการจัดสร้างพุทธอุทยานโลก มีแนวทางที่ถูกต้องชัดเจน จึงได้มอบหมายให้ผู้เชี่ยวชาญศิลปกรรมไทย วิทยาลัยช่างศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม จัดทำแผนแม่บทการออกแบบสถาปัตยกรรมและแผนแม่บท การออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน พุทธอุทยานโลก “พุทธอุทยานโลก (World Buddhist Park)” โดยออกแบบรายละเอียดให้สอดคล้องกับ พุทธประวัติ คติความเชื่อของศาสนาพุทธ รวมทั้งความสอดคล้องเชื่อมโยงกันระหว่างพระพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

๑.๓.๔ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้นำโครงการพุทธอุทยานโลกที่จะนำเสนอ คณะรัฐมนตรีเพื่อเป็นโครงการของรัฐบาล เพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา เสนอต่อที่ประชุมมหาเถรสมาคม ในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมมหาเถรสมาคมได้มีมติ ที่ ๓๐/๒๕๕๘ รับทราบ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๒.๑ รัฐบาลได้กำหนดให้ปีพุทธศักราช ๒๕๕๘ เป็นมหามงคลสมัยแห่งการเฉลิมฉลอง สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ซึ่งขณะนี้ “พระพุทธรูปทวารวดีศรีปราจีน สิริธรโลกนาถ” ได้จัดสร้างแล้วเสร็จสมบูรณ์ และจังหวัดปราจีนบุรีได้กราบบังคมทูล เชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จสมโภชองค์พระในช่วงประมาณกลางเดือนเมษายน ๒๕๕๘ เพื่อให้การดำเนินงานมีความสมพระเกียรติ จึงเห็นควรที่จะนำโครงการพุทธอุทยานโลก เสนอเป็นโครงการ เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และยกระดับโครงการจากระดับจังหวัดโดยเสนอ ให้เป็นการดำเนินงานของรัฐบาล

๒.๒ โครงการพุทธอุทยานโลก เป็นการจัดตั้งขึ้นตามมติที่ประชุมชาวพุทธนานาชาติ เนื่องใน วันวิสาขบูชาโลก ในการดำเนินงานจะมีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงต่าง ๆ และองค์การทาง ด้านพระพุทธศาสนาทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ อาทิ กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวง วัฒนธรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงคมนาคม กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

/มหามกุฏ ...

มหาวิทยาลัย เป็นต้น รวมทั้งจะต้องประสานงานกับนานาชาติที่นับถือพระพุทธศาสนาทุกนิกาย ดังนั้น เพื่อให้เกิดบูรณาการในการดำเนินงานโครงการพุทธอุทยานโลก จึงเห็นควรที่โครงการพุทธอุทยานโลกจะเป็นโครงการของรัฐบาล

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๓.๑ เนื่องด้วยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะเสด็จสมโภช “พระพุทธทวารวดีศรีปราจีน สิรินครโลกนาถ” ในช่วงประมาณกลางเดือนเมษายน ๒๕๕๘

๓.๒ ประเทศไทยได้รับคัดเลือกเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก และสภาสากลวันวิสาขบูชาโลกได้มีมติให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดงานวิสาขบูชาโลก ในปี ๒๕๕๘ ระหว่างวันที่ ๒๗-๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ซึ่งจะมีวาระเพื่อการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา

๔. สำคัญ

รายละเอียดโครงการพุทธอุทยานโลกฯ

๔.๑ วัตถุประสงค์โครงการ

- (๑) เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองสัมพุทธชยันตี ๒๖๐๐ ปี แห่งการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า
- (๒) เพื่อเป็นสถานที่จัดสร้างศาสนสถานและสถานปฏิบัติธรรมจากประเทศนานาชาติ โดยเป็นโครงการขยายต่อจากโครงการศูนย์กลางพุทธโลก ซึ่งตั้งอยู่ ณ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
- (๓) เพื่อให้พระสงฆ์และพุทธศาสนิกชนใช้เป็นสถานที่เรียนรู้พุทธศาสนาและปฏิบัติธรรมควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ตามแนวคิด “พุทธอุทยาน”

๔.๒ เป้าหมาย

จัดสร้าง “พุทธอุทยานโลก” โดยก่อสร้างองค์จำลองของศาสนสถานจากทั่วโลก อาทิ สังฆมณฑลสถาน ๔ ตำบล สถานที่ปฏิบัติกิจต่าง ๆ ของสงฆ์ อาคารสำนักงาน สถานที่ปฏิบัติธรรมนานาชาติ

๔.๓. แนวความคิดและรูปแบบโครงการ

โครงการพุทธอุทยานโลก (World Buddhist Park) ออกแบบตามแนวคิด “พุทธนิเวศ” โดยเชื่อมโยงกันระหว่างพุทธศาสนากับนิเวศวิทยา ให้อยู่ร่วมกันอย่างสอดคล้องประสานกลมกลืนแนวความคิดในการออกแบบมาจากเรื่อง อาคารเขียว (Green Building Concept) การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมคาร์บอนสมดุ (Carbon Neutral) ด้านการปรับพื้นที่ (Minimize Land Development Cost) ด้านการออกแบบกลุ่มอาคาร (Compactness) ด้านการออกแบบทางสัญจร (Circulation) ด้านการเชื่อมโยงกิจกรรม (Connect and Community) ด้านการขยายตัวในอนาคต (Future Expansion) และเรื่องอัตลักษณ์ของที่ตั้งโครงการ (Site Identity)

๔.๔ แผนแม่บทการออกแบบสถาปัตยกรรมและแผนแม่บทการออกแบบโครงสร้างพื้นฐาน “พุทธอุทยานโลก (World Buddhist Park)”

๔.๔.๑ องค์ประกอบภายในโครงการพุทธอุทยานโลก ได้จัดแบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วนหลัก

๑) ส่วนทางเข้าโครงการ สามารถมองเห็น “พระพุทธทวารวดีศรีปราจีน สิรินครโลกนาถ” ซึ่งเป็นศูนย์กลางของโครงการ มีป้ายโครงการ จุดชมวิวยามค่ำคืนน้ำจึกพงษ์ อาคารบริการ จุดบริการ และจุดเริ่มต้นเส้นทางเดินแสวงบุญ

๒) ส่วนถนนหลักของโครงการ ให้มีเส้นทางเดินและเส้นทางจักรยาน ปลุกต้นไม้ตามคติทางพุทธศาสนาตลอดเส้นทาง ระหว่างทางมีจุดพัก ๕ จุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสัจจะแห่งหลักธรรม เรื่องขั้น ๕ ประกอบด้วย สอนแห่งรูป สอนแห่งเวทนา สอนแห่งสัญญา สอนแห่งสังขาร และสอนแห่งวิญญาณ

/๓) ส่วนเส้นทาง ...

๓) ส่วนเส้นทางเดินแสงบุญ เป็นเส้นทางประสานกับแนวกั้นไฟของพื้นที่ “วนพุทธอุทยานเขาอีโต้” ออกแบบให้เป็นเส้นทางตามรอยพระพุทธเจ้า ทิวทัศน์สองข้างทางจากกรุงราชคฤห์ ถึงกรุงกบิลพัสดุ์ ครั้นพระพุทธเจ้าเสด็จแสดงธรรมโปรดพระเจ้าสุทโธทนะ พระบิดา จะปลูกไม้ดอก ๑๒ เดือน ตลอดแนวเส้นทาง มีจุดพัก ๓ จุด เส้นทางเดินแสงบุญมีระยะทางจากป้ายโครงการถึงองค์พระพุทธรูปทวารวดี ศรีปราจีน สิริธรโลกนาถ ความยาว ๒๖๐๐ เมตร มีความหมายถึง “๒๖๐๐ ปี พุทธชยันตี” ตามเส้นทางได้จารึก พุทธประวัติ เป็นสถานที่ศึกษาเรียนรู้ตลอดเส้นทาง และในเส้นทางเดินแสงบุญ ผู้เดินทางสามารถปลูกต้นไม้ ถวายเป็นพุทธบูชาได้ตลอดเส้นทางเดินในพื้นที่ที่จัดไว้

๔) ส่วนหลักของโครงการ เป็นศูนย์กลางของโครงการ ประกอบด้วย พระพุทธรูปทวารวดีศรีปราจีน สิริธรโลกนาถ สังฆนิยสถาน ๔ ตำบล ประสูติ ตรัสรู้ ปฐมเทศนา ปรีชาญาณ สวนป่าพุทธนิเวศ สำนักงานพุทธอุทยานโลก สถานที่ปฏิบัติธรรมนานาชาติ

๔.๔.๒ แผนงานและงบประมาณ ประกอบด้วย ๖ แผนงาน ใช้งบประมาณในการก่อสร้างประมาณ ๑,๐๑๗ ล้านบาท ได้แก่

แผนงานที่ ๑ งบประมาณ ๓๑๒ ล้านบาท มีงานก่อสร้างหลัก อาทิ งานสร้างพระพุทธรูปทวารวดีศรีปราจีน สิริธรโลกนาถ งานก่อสร้างสำนักงานพุทธอุทยานโลก งานปรับปรุงภูมิทัศน์ งานพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ

แผนงานที่ ๒ งบประมาณ ๘๗.๕ ล้านบาท เป็นงานก่อสร้างสังฆนิยสถาน ๔ ตำบล

แผนงานที่ ๓ งบประมาณ ๔๑๒ ล้านบาท มีงานก่อสร้างศาสนสถานและพื้นที่ปฏิบัติธรรมของประเทศต่างๆ ๒๒ ประเทศ ที่พักสงฆ์อาศัยนิกายของประเทศต่างๆ พื้นที่ปฏิบัติธรรมของฆราวาส

แผนงานที่ ๔ งบประมาณ ๓๑ ล้านบาท งานก่อสร้างอาคารบริการสาธารณะ จุดชมวิว

แผนงานที่ ๕ งบประมาณ ๑๒๘.๕ ล้านบาท งานก่อสร้างถนนหลักของโครงการ เส้นทางเดินแสงบุญ งานปลูกต้นไม้ พื้นที่เรียนรู้พุทธประวัติ

แผนงานที่ ๖ งบประมาณ ๔๖ ล้านบาท งานก่อสร้างถนนทางเข้าโครงการ ที่จอดรถ อาคารบริการ และจุดชมวิวยามค่ำคืนน้ำจืดพงษ์

๕. ผลกระทบโครงการ

๕.๑ ด้านผลประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตประชาชน

เป็นแหล่งเผยแพร่คำสอนทางพระพุทธศาสนา เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่

๕.๒ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕.๒.๑ โครงการจะไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิประเทศ เพราะจะไม่มีการขุดหรือสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ไม่มีการขนย้ายหรือถมดิน การก่อสร้างจะมีเพียงการปรับพื้นที่หน้าดินให้สามารถดำเนินการก่อสร้างได้เท่านั้น จะไม่เกิดการพังทลายของดินอันเนื่องมาจากการกัดเซาะ

๕.๒.๒ โครงการและส่วนประกอบของโครงการ หรือผลต่อเนื่องจากโครงการจะไม่ทำลายหรือเปลี่ยนแปลงลักษณะและสภาพของพืชพรรณในบริเวณโครงการ เพราะบริเวณพื้นที่ที่จะมีการก่อสร้างเป็นพื้นที่โล่งเตียนมีลักษณะเป็นป่าเสื่อมโทรม พืชพรรณที่ในบริเวณนี้จะเป็นพืชจำพวกหญ้า ไม้ชนิดต่าง ๆ และจะไม่มีผลกระทบต่อเนื่องต่อแหล่งที่อยู่อาศัยของพืชและสัตว์และจะไม่ก่อให้เกิดการอพยพของสัตว์ต่าง ๆ

๕.๒.๓ โครงการจะไม่มีผลกระทบต่อการซึมผ่านของน้ำฝน หรือการเปลี่ยนแปลงการระบายน้ำตามธรรมชาติแต่อย่างใด

๕.๒.๔ โครงการมีระบบการระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย รวมทั้งการกำจัดขยะ

๕.๒.๕ ในพื้นที่โครงการจะเป็นพื้นที่เพื่อการพิทักษ์ อนุรักษ์ รักษาและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้โดยจะมีกิจกรรมเพื่อปลูกจิตสำนึกให้สาธารณชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาป่าไม้ ป้องกันการบุกรุกทำลายป่า

๕.๓ ด้านทัศนียภาพและสุนทรียภาพ

โครงการจะไม่บดบังทัศนียภาพเดิมหรือทำลายความงดงามตามธรรมชาติในบริเวณนั้น โดยได้ปรับพื้นที่ส่วนยอดเขาเป็นที่ราบเพื่อประดิษฐานพระพุทธรูปทวารวดีศรีปราจีน สิริธรโลกนาถ มีทัศนียภาพสวยงาม เป็นแหล่งท่องเที่ยวทั้งในเชิงธรรมชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม

๕.๔ ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

เส้นทางเข้าโครงการเป็นถนนลาดยางขึ้นสู่องค์พระ ซึ่งปัจจุบันได้จัดสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว ในพื้นที่โครงการฯ และยังไม่มีการก่อสร้างอาคาร สิ่งปลูกสร้างใด ๆ

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๖.๑ เงินบริจาคจากพุทธศาสนิกชนในประเทศไทย เช่น การจัดสร้างพระพุทธรูปทวารวดีศรีปราจีน สิริธรโลกนาถ เป็นเงินจากศรัทธาของพุทธศาสนิกชน

๖.๒ เงินสนับสนุนจากนานาชาติในการก่อสร้างศาสนสถานและพื้นที่ปฏิบัติธรรมของประเทศต่าง ๆ ๒๒ ประเทศ และที่พักสงฆ์อาคันตุกะของประเทศต่าง ๆ

๖.๓ เงินสนับสนุนจากรัฐบาลเพื่อการก่อสร้างอาคารบริการเฉพาะพื้นที่ส่วนกลาง

๗. ความเห็นหรือความเห็นชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ มหาเถรสมาคมได้มีมติรับทราบเรื่องการจัดตั้งโครงการพุทธอุทยานโลก ดังนี้

๗.๑.๑ มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๘/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง รายงานความก้าวหน้าการดำเนินการจัดตั้งโครงการพุทธอุทยานโลก มหาเถรสมาคมได้มีมติรับทราบตามที่เลขาธิการมหาเถรสมาคมเสนอว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบโครงการพุทธอุทยานพระสงฆ์ร่วมอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าไม้เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๗.๑.๒ มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๔ เรื่อง โครงการพุทธอุทยานโลกเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๔ มหาเถรสมาคมมีมติรับทราบฯ จังหวัดปราจีนบุรีได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทพุทธอุทยานโลก โดยได้มีการออกแบบโครงการให้สอดคล้องกับ พุทธประวัติและคติความเชื่อของศาสนาพุทธตามแนวคิด “พุทธอุทยานโลก” ต่อมาจังหวัดปราจีนบุรีได้นำรายงานแผนแม่บทดังกล่าว เสนอต่อรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ซึ่งได้เห็นชอบที่จะให้มีการนำเสนอโครงการพุทธอุทยานโลกเป็นโครงการของรัฐบาลเพื่อเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๔

๗.๒ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติมีความเห็น ดังนี้

๗.๒.๑ การจัดตั้งโครงการพุทธอุทยานโลกควรให้เป็นโครงการหนึ่งต่อจากโครงการศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก ซึ่งตั้งอยู่ ณ พุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ตามมติของที่ประชุมพระพุทธศาสนานานาชาติ ปี ๒๕๔๘ ดำเนินการด้วยความรับผิดชอบของรัฐบาลไทย มิใช่โดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อป้องกันการอ้างสิทธิ์หรือเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์เดิมที่กำหนดไว้

/๗.๒.๒ ในองค์ประกอบ ...

๗.๒.๒ ในองค์ประกอบของศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก เฉพาะส่วนของการจัดสร้างศาสนสถานและสถานปฏิบัติธรรมจากประเทศนานาชาติ ควรดำเนินการที่พุทธอุทยานโลก จังหวัดปราจีนบุรี เนื่องจากต้องใช้พื้นที่ขนาดใหญ่และเพื่อป้องกันมิให้มีผลกระทบในด้านภูมิทัศน์ สถาปัตยกรรมไทยตลอดจนศาสนพิธีที่มีรูปแบบแตกต่างกันจากที่มีอยู่ในพุทธมณฑล ซึ่งเป็นพิธีกรรมตามแบบเถรวาท

๗.๒.๓ องค์ประกอบหลักในส่วนของคุณลักษณะข้อมูลข่าวสาร ศูนย์การประชุม ห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์ควรกำหนดไว้ที่พุทธมณฑลเช่นเดิม เนื่องจากได้มีการก่อสร้างอาคารบางส่วนรองรับไว้แล้วและไม่จำเป็นต้องใช้พื้นที่มาก หากมีความจำเป็นต้องขยายพื้นที่การใช้งาน ก็อาจพิจารณากำหนดไว้ในแผนแม่บทที่สามารถขยายไปในพุทธอุทยานโลกซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งหรือส่วนขยายของพุทธมณฑลได้

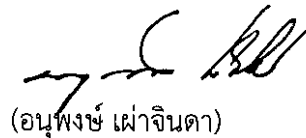
๘. ข้อเสนอของกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยขอเสนอผลการดำเนินงานโครงการพุทธอุทยานโลก ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบและรับเป็นโครงการของรัฐบาล เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(อนุพงษ์ เผ่าจินดา)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักนโยบายและแผน

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๒๒ ๔๑๖๐

E-mail : r.sumonta@hotmail.com